

Suomen kansallisoopperan ja -baletin balettioppilaitos

OSAAMISEN ARVIOINNIN TOTEUTTAMISSUUNNITELMA

Suomen kansallisooppera ja -baletti sr:n hallitus on hyväksynyt osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelman 23.8.2019 balettioppilaitoksen johtokunnan ehdotuksesta. Suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan.

1. Perustiedot

1.1 Koulutuksen järjestäjä

Suomen kansallisoopperan ja -baletin balettioppilaitos antaa taiteen laajaa perusopetusta ja toisen asteen ammatillista koulutusta. Koulutuksen järjestäjä on Suomen kansallisooppera ja -baletti sr -niminen säätiö. Sääntöjen mukaan säätiön tarkoituksena on Kansallisoopperan ja -baletin ylläpitäminen. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö muun muassa ylläpitää balettioppilaitosta.

Balettioppilaitoksen järjestämä ammatillinen koulutus perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämään koulutuksen järjestämislupaun (OKM/143/531/2017) ja lakiin ammatillisesta koulutuksesta (531/2017).

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma on osa Balettioppilaitoksen laadunhallinnanjärjestelmää.

Balettioppilaitos on laatinut myös ammatillisen koulutuksen toteutussuunnitelman.

Suomen kansallisoopperan ja -baletin strategian 2025 mukainen perustehtävä on vastata kansainvälisesti korkealaatuisen ooppera- ja balettitaiteen luomisesta, esittämisestä ja kehittämisestä. Balettioppilaitoksen toiminta kuuluu tähän perustehtävään kouluttamalla kansallisesti ja kansainvälisesti korkeatasoisia tanssijoita ensisijaisesti Kansallisbalettiin. Suomen kansallisoopperan ja -baletin ja Balettioppilaitoksen arvot ovat luovuus, avoimuus, vastuullisuus ja arvostus. Arvojen soveltaminen Balettioppilaitoksen koulutustehtävään ja opetus- ja muuhun työhön antaa keinot laadun parantamiseen oppilaitoksen toiminnan kaikilla osa-alueilla.

1.2 Tutkinto, osaamisalat ja tutkinnon osat

Tanssialan ammatillisen perustutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä. Tutkinto perustuu Opetushallituksen laatimiin tanssialan perustutkinnon perusteisiin (OPH-2766-2017, ennen 1.1.2022 opintonsa aloittaneet opiskelijat tai OPH-5061-2021, 1.1.2022 jälkeen opintonsa aloittaneet).

Tanssialan ammatillisen perustutkinnon tutkintonimike on *tanssija*. Tutkinto muodostuu *ammattillisista tutkinnon osista* (145 osaamispistettä) ja *yhteisistä tutkinnon osista* (35 osaamispistettä). Tutkintoon sisältyy myös työpaikalla järjestettävää koulutusta käytännön työtehtävien yhteydessä, mikäli opiskelijalla ei ole käytännön työtehtävissä aiemmin hankittua osaamista.

1.3 Yhteystiedot

Suomen kansallisoopperan ja -baletin balettioppilaitoksen yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: PL 176, Helsinginkatu 58, 00260 Helsinki

Puhelin: 09-40302417

Sähköposti: balettioppilaitos@opera.fi.

Yhteyshenkilö:

Rehtori Satu Ristlakki

Lisätietoja: www.balettioppilaitos.fi

2. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sekä henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS)

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sekä henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma perustuu lakiin ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) 44 §, 46-47§, valtioneuvoston asetukseen (673/2017) 10§ sekä opetushallituksen määräykseen OPH-1634-2021.

Balettioppilaitos selvittää ja **tunnistaa**, rehtorin johdolla, opiskelijan aiemmin hankkiman osaamisen tämän esittämien asiakirjojen (kuten tutkintotodistukset, työtodistukset) tai muun selvityksen perusteella. Rehtori vastaa tunnistamisesta.

Balettioppilaitoksen tulee **tunnustaa** ne opiskelijan suorittamat voimassa olevien ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon perusteiden mukaiset tutkinnon osat tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueet sekä lukio-opinnot, korkeakouluopinnot tai muut toimivaltaisen viranomaisen arvioimat ja todentamat opinnot, jotka voidaan sisällyttää osaksi suoritettavaa tutkintoa siten kuin tutkinnon muodostumisesta pakollisten tutkinnon osien osalta tutkinnon perusteissa määrätään ja mitä valinnaisten tutkinnon osien osalta tutkinnon perusteissa mahdollistetaan ja henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa (HOKS) sovitaan.

Jos opiskelija on suorittanut muita kuin edellä mainittuja tutkintoja, tutkinnon osia tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueita taikka niitä sisällöllisesti vastaavia lukio-opintoja, korkeakouluopintoja tai muita toimivaltaisen viranomaisen arvioimia ja todentamia opintoja, Balettioppilaitos toimittaa niistä tiedon osaamisen arvioijille osaamisen tunnustamista varten. Arvioijat arvioivat, onko edellä mainittu todennettu osaaminen ajantasaista ja miltä osin se vastaa suoritettavan tutkinnon osia tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueita. Niiltä osin kun todennettu osaaminen vastaa suoritettavan tutkinnon osia tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, arvioijien tulee tunnustaa osaaminen.

Jos opiskelijalla on asiakirjojen tai muiden selvitysten perusteella muuta kuin edellä kuvailtua osaamista, jonka perusteella tutkinto, tutkinnon osa tai yhteisten tutkinnon osien osa-alue on mahdollista suorittaa ilman osaamisen hankkimista, Balettioppilaitoksen tulee ohjata opiskelija osoittamaan osaamisensa (näyttö). Osaaminen osoitetaan vain siltä osin, kuin sitä ei ole aiemmin arvioitu ja todennettu.

Tanssiaineen erityisvaatimusten takia osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen vaatii yleensä myös konkreettisen osoituksen osaamisen tasosta esimerkiksi esityksellä, koetanssilla tai vastaavalla tavalla.

Osaamisen tunnustaminen tehdään aina suoritettavaan tutkintoon. Ainoastaan kokonaisia tutkinnon osia tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueita voidaan tunnustaa suoraan tutkintoon, pienemmät kokonaisuudet kirjataan opintorekisteriin. Mikäli opiskelijalla on osaamista, mutta ei arvosanaa (esimerkiksi pitkä työkokemus) hänet voidaan ohjata suoraan näyttöön, kyseisen tutkinnon osan tunnustamiseksi.

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen käydään läpi HOKS -keskustelujen yhteydessä. Tunnustamisesta vastaa rehtori. Päätös annetaan kirjallisena ja kirjataan opiskelijan HOKS:n sekä sähköiseen opintorekisterijärjestelmään (Primus).

Koulutuksen aloittavalle opiskelijalle laaditaan hänen kanssaan yhdessä **henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS)**, johon kirjataan yksilölliset osaamisen tunnistamista, tunnustamista,

hankkimista, kehittymistä ja osoittamista sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot. Balettioppilaitoksen erityinen osaamisalue on klassinen baletti, ja tutkinnon osat on rakennettu balettianssijan työn edellytykset huomioon ottaen. Pakolliset ja valinnaiset tutkinnon osat koostuvat balettianssijalle olennaisista tiedoista ja taidoista. HOKS:ia päivitetään opintojen edetessä vähintään vuosittain. Balettioppilaitos tukee opintojen valinnaisuutta ja henkilökohtaisia painotuksia (so. opinto-ohjausta) vastuullisesti koko opiskeluajan. Näin on mahdollista rakentaa opiskelijalle yksilöllisiä, joustavia opintopolkuja ja mahdollistaa omien tavoitteiden, taitojen ja edellytysten mukainen koulutus, jonka keskiössä ammatillinen osaaminen on.

HOKS laaditaan opintojen alkaessa yhteistyössä opiskelijan, huoltajien, rehtorin, oman baletinopettajan, Kansallisbaletin taiteellisen johtajan sekä lukio-opinnoista vastaavan opinto-ohjaajan kanssa. HOKS-keskustelujen tukena on opetushallituksen ohjeiden (OPH-1076-2019) mukaan laadittu HOKS-kaavake.

HOKS-keskustelujen päätökset tallennetaan opintorekisterijärjestelmä Primukseen ja eHOKS palveluun sekä allekirjoitettu paperinen HOKS opiskelijan omaan kansioon opiskelijan muiden todistusten ja opiskeludokumenttien kanssa. Tallentamisesta vastaa rehtori.

3. Osaamisen osoittamisen suunnittelu

Tanssinalan ammatillisen perustutkinnon perusteissa on määritelty ammattitaidon tai osaamisen osoittamistavat. **Osaamisen osoittaminen todennetaan näytöissä.** Näytössä opiskelija osoittaa käytännön ammattitaitonsa ja sen hetkisen osaamisensa. Näyttö annetaan jokaisesta tutkinnon osasta.

Näyttöjen suorittaminen on mahdollista erilaisin toteutusmallein, joista sovitaan yhdessä opiskelijan kanssa HOKS:ssa tarkastamalla samalla hänen mahdollisen erityistuen tarpeensa tai muut henkilökohtaiset vaatimukset.

Ammatillisessa koulutuksessa annetun lain 52 §:n mukaan tutkinnon osien edellyttämä ammattitaito ja osaaminen osoitetaan tekemällä käytännön työtehtäviä aidoissa työtilanteissa ja työprosesseissa (näyttö). Tanssijan tutkinnon näytöt ovat käytännössä tanssijan osaamisen osoittavia esityksiä, taiteellisia tuotantoja, joissa opiskelija esiintyy tanssijana.

Ennen näytön suorittamista opiskelijan kanssa käydään läpi **näyttöympäristön valinta, osaamisen arvioijien valinta ja nimeäminen sekä palautteen anto ja itsearvioinnin osuus.**

Koska Suomen ainoa klassisen baletin ammattiteatteri on Kansallisbaletti, Balettioppilaitoksen ammatillisen perustutkinnon näytöistä suuri osa suoritetaan Kansallisbaletin tiloissa järjestettävissä esityksissä. Näytön suorittaminen myös vaihtoehtoisella tavalla on mahdollista, ja nämä vaihtoehdot käydään läpi opiskelijan kanssa HOKS-keskustelujen yhteydessä.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 54 §:n mukaan ammatillisten tutkinnon osien osaamisen arvioinnin toteuttavat ja arvioinnista päättävät yhdessä tutkinnon osittain **kaksi arvioijaa**. Toinen arvioijista on **opettaja** tai erityisestä syystä **muu koulutuksen järjestäjän edustaja** ja toinen **työelämän edustaja**. Erityisestä syystä arvioinnin voi toteuttaa ja arvioinnista päättää myös kaksi opettajaa tai muuta koulutuksen järjestäjän edustajaa. Rehtori nimeää arvioijat.

Arvioijilla tulee olla riittävä, suoritettavaan tutkintoon ja erityisesti arvioitavaan tutkinnon osaan, liittyvä **ammattitaito ja osaaminen, sekä riittävä perehtyneisyys arviointiin ja suoritettavan tutkinnon perusteisiin**. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan, mitä hallintolain 27–29 §:ssä säädetään.

Näytön jälkeen käydyssä **palauttekeskustelussa**, johon osallistuvat opiskelijan lisäksi rehtori sekä nimetyt arvioijat, käydään näytön arviointi palautteineen läpi. Opiskelija osallistuu palauttekeskusteluun **itsearvioinnin**

kautta, joka ei kuitenkaan suoraan vaikuta annettavaan arvosanaan. Suoritukset kirjataan opintorekisterijärjestelmä Primukseen kuin myös kansalliseen opintosuoritus- ja tutkintorekisteri Koskeen.

4. Osaamisen arvioinnin toteutus ja arvioinnista päättäminen

Osaamisen arvioinnilla hankitaan tietoa opiskelijan osaamisesta ja varmistetaan tutkinnon perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttaminen. Opiskelijan osaaminen arvioidaan tutkinnon osittain ja yhteisten tutkinnon osien osalta osa-alueittain. Ammatillisen perustutkinnon ammatillisten tutkinnonosien ja yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden hyväksytyt osaaminen arvioidaan valtioneuvoston asetuksen mukaisesti käyttäen asteikkoa 1-5. Ammatillisen perustutkinnon yhteiset tutkinnon osat arvioidaan asteikolla hyväksytyt/hylätty.

Osaamisen arvioinnin tavoitteena on tukea opiskelijan oppimista ja kasvua sekä vahvistaa myönteistä minäkuvaa ja motivaatiota. Opettajat antavat opiskelijalle palautetta osaamisen kehittymisestä tutkinnon suorittamisen ja koulutuksen aikana. Palautteella ohjataan ja kannustetaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä kehitetään edellytyksiä **itsearviointiin**. Opiskelijan kehittymistä verrataan tutkinnon perusteiden mukaisiin tavoitteisiin eikä esimerkiksi kanssa opiskelijoiden osaamiseen tai edistymiseen.

Tutkinnon osia pienemmät osat arvioidaan asteikolla hyväksytyt/hylätty Koska tanssijan tutkinnon perusteiden mukaiset tutkinnon osat ovat suuria (jopa 50 osp), Balettioppilaitos on jakanut tutkinnon osat pienempiin kokonaisuuksiin, jotta opiskelijan oppimisen kehittymistä on mahdollista arvioida myös opintojen edetessä. Todistukseen kirjattavat arvosanat, osaamisen osoittamisesta, annetaan ammatillisen koulutuksen lain mukaisesti vain kokonaisista tutkinnon tai koulutuksen osista.

Näytön **arvioijat perehdytetään** tutkinnon perusteissa määritelyihin arvioinnin kohteisiin sekä arviointikriteereihin ennen näytön arviointia. Perehdytyksestä vastaa rehtori. Arvioinnin tukena näytössä käytetään erillistä arviointikaavaketta, josta arvioinnin kriteerit ilmenevät. Arvosana on arvioijien yhteinen **päätös, jonka perusteena on näytössä osoitettu osaaminen. Arvioijat ilmoittavat** opiskelijalle arvosanan viimeistään 14 vuorokauden kuluessa näytön suorittamisesta.

Opiskelija oppii **itsearviointin** avulla vaikuttamaan omaan oppimiseensa. Onnistunut itsearviointi edellyttää itsetuntemusta ja itsearvostusta ja kehittää niitä. Itsetuntemus kehittyy arvioinnin yhteydessä, kun opiskelijaa ohjataan tiedostamaan omat vahvuutensa ja haasteensa oppijana ja tanssin ammattilaisena. Itsearvostus puolestaan lisääntyy, kun opinnoissa kiinnitetään huomiota edistymiseen niillä osa-alueilla, joita opiskelija itse eniten arvostaa. Balettioppilaitoksen vastuulla on ohjata opiskelijaa asettamaan itselleen sellaiset tavoitteet, jotka hän voi saavuttaa omista edellytyksistään ja lähtökohdistaan käsin. Tavoitteet määritellään tutkinnon perusteissa ja HOKS:ssa. Opiskelijan itsearviointi on osa näytön arviointia, johon hänellä ei ole kuitenkaan velvoitetta, eikä itsearviointi vaikuta annettuun arvosanaan.

Osaamisen arvioinnin paperiset arviointikaavakkeet, arvosanat sekä tiivistelmä näytön palautteesta tallennetaan Balettioppilaitoksessa opiskelijan omaan kansioon. Tallentamisesta vastaa oppilaitoksen rehtori. Balettioppilaitos säilyttää näyttöihin ja kaikki opintoihin liittyvät kirjalliset materiaalit salassapito- ja tietosuojaja tietoturvamääräyksiä noudattaen lukollisissa arkistointikaapeissa. Tiedot tallennetaan myös sähköiseen opintorekisterijärjestelmään (Primus). Balettioppilaitoksessa Primuksen vastuukäyttäjät ovat rehtori ja oppilaitoksen sihteeri. Tiedot tutkinnonosien suorittamisesta sekä arvosanoista kirjautuvat myös valtakunnalliseen opintosuoritus- ja tutkintotietorekisteriin (Koski). Balettioppilaitos säilyttää arviointiaineiston tiedot vähintään kuusi kuukautta ja arvosanat vähintään 10 vuotta.

Henkilötietojen käsittelyn perusteista on laadittu erillinen seloste ja henkilötietojen käsittelijän (järjestelmätoimittaja) kanssa on tehty tietosuojasopimus.

5. Arvioinnin uusiminen, korottaminen, tarkastaminen ja oikaisu

Balettioppilaitos järjestää opiskelijan pyynnöstä hänelle mahdollisuuden **näytön tai muun osaamisen osoittamisen uusintaan**, mikäli arviointi on hylätty, **ja hyväksytyin arvosanan korottamiseen** valmistumiseen saakka. Rehtori kartoittaa HOKS-keskusteluissa opiskelijan tarpeen hankkia lisää osaamista ennen arvioinnin uusimista tai arvosanan korottamista.

Hyväksytyin arvosanan korottaminen on mahdollista vain tutkinnon osissa, joista annetaan numeerinen arvosana. Perusopintojen aikana arvosanan korottaminen on maksutonta.

Opiskelijalla on oikeus pyytää arvioijilta kirjallisesti **arvioinnin tarkastamista** 14 päivän kuluessa siitä, kun hänellä on ollut tilaisuus saada arvioinnin tulokset sekä tieto arviointiperusteiden soveltamisesta suoritukseensa. Arvioijien on tehtävä päätös arvioinnin tarkastamisesta ilman aiheetonta viivytystä.

Mikäli opiskelija on edelleen tyytymätön arvioinnin tarkastamista koskevaan päätökseen, hän voi kirjallisesti hakea **oikaisua** asianomaiselta työelämätoimikunnalta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Työelämätoimikunta voi, jos päätös on ilmeisen virheellinen, velvoittaa balettioppilaitosta toimittamaan uuden arvioinnin sekä perustellusta syystä edellyttää balettioppilaitosta asettamaan uudet arvioijat.

6. Todistukset

Todistuksia koskevat säädökset ovat laissa ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) 57-60 §, valtioneuvoston asetuksessa (673/2017)14-15, 26 § sekä opetushallituksen määräyksessä (OPH-5347-2021).

Balettioppilaitoksessa annetaan todistuksia tutkinnon suorittamisesta, suoritetuista tutkinnon - ja koulutuksen osista sekä koulutukseen osallistumisesta.

Todistus tutkinnon suorittamisesta edellyttää, että kaikki tutkinnon osat on hyväksytysti suoritettu. Todistukset tutkinnoista annetaan osaamisen arvioinnin mukaisina. Viittauksina todistuksissa ovat esim. osaamisen tunnustaminen, poikkeaminen, mukauttaminen ja liitteinä opintosuoritusrekisteriote sekä kansainväliseen käyttöön tarkoitettu todistusliite.

Lisäksi Balettioppilaitos antaa opiskelijan pyynnöstä näyttöjen suorittamisesta erillisen asiakirjan, josta ilmenee näyttöjen sisältö (kuten teos, koreografi, taiteellinen työryhmä) ja näin myös opiskelijan erityinen ammattitaito ja osaaminen (klassinen baletti – nykytanssi).

Tutkinnon osista annettava todistus annetaan silloin, jos opiskelija on katsottu eronneeksi tai jos hän on suorittanut vain tutkinnon osan tai osia ja HOKS:iin kirjattu tavoitteeksi asetettu osaaminen on näiltä osin saavutettu. Todistus tutkinnon osista annetaan myös opiskelijan pyynnöstä. Todistukset tutkinnon osista annetaan osaamisen arvioinnin mukaisina. Viittauksina todistuksessa esim. osaamisen tunnustaminen, poikkeaminen tai mukauttaminen ja liitteinä ote opintorekisteristä, kansainväliseen käyttöön tarkoitettu todistusliite, selvitys ammattipätevyydestä.

Todistus koulutukseen osallistumisesta annetaan opiskelijalle, kun koulutus on päättynyt tai opiskelija on katsottu eronneeksi tai opiskelija sitä itse pyytää. Osallistumistodistus sisältää tietoja koulutuksen sisällöstä ja kestosta.

Todistus tutkinnon suorittamisesta ja todistus suoritetuista tutkinnon osista **sisältää** suoritettut tutkinnon osat sekä niiden osaamispisteet ja arvosanat sekä tutkinnon osien ja yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden arvosanojen painotetun keskiarvon. Todistuksesta ilmenee myös tutkinnon sijoittuminen viitekehystasolle NQF-taso 4.

Todistuksen liitteenä on **ote opintosuoritusrekisteristä**, josta ilmenevät opiskelijan suorittamat yhteisten tutkinnon osien pakolliset ja valinnaiset osa-alueet sekä niiden osaamispisteet ja arvosanat ja muut tutkinnon osaa pienemmät kokonaisuudet.

Rehtori antaa kaikki todistukset.

Balettioppilaitos arkistoi pysyvästi todistuskopiot (tutkintotodistus, opintorekisteriote) lukitussa arkistointikaapissa koulutuksen järjestäjän arkistointisuunnitelman mukaisesti ottaen huomioon balettioppilaitosta koskevat erityissäännökset.

7. Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelman seuranta, arviointi ja parantaminen

Balettioppilaitoksen johtokunta ja rehtori seuraavat ja arvioivat säännöllisesti osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelman toimivuutta osana balettioppilaitoksen laadunhallinnanjärjestelmää. Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa. Johtokunta esittää suunnitelman ja sen muutokset koulutuksen järjestäjän hallituksen hyväksyttäväksi.